

Yleisiä Uutisia.

Linjalajvojen asesta- mista ehdotetaan

Canadan meriministeri Hagen, joka virkavapaillessaan kanta-työnsä valtiovarjoja murhail-
vaston rakentamiseen ilmottaa hallitusherran innokkaasti kes-
kustelemaan "täydentävän lai-
vaston" luomista ja tietysti
myöskin kannattavaan sitä.

Lontoo, heinäk. 26 p. — Cana-
dan meri- ja kalastusministeri, jor-
ka seurasi pääministeri Bordenia
Englanttiin, vastustaa yleisval-
takunnallisen laivastoliiton lähe-
tyksen kysymyksiin eilen selitti ei
rikkovansa mitään salaisuuspu-
sta ilmotuksessaan että Canadan
hallituksen jäsenet ja amiraalit
viranomaisista ovat keskustel-
leet linnoja- ja kauppalaivojen muut-
tamista ristiläiskiksi.

Ennenkin linjalait voidaan
tehdä tehokkaiksi (murhaamaan)
liisi harti- ja kannuilla, ja ampu-
matarpeita täytyy varustaa kom-
malloin puolen Atlantia niihin
satamiin, joiden välillä laivat kul-
kevat, jotta sodan aikana jokai-
nen täydennyslaivasto kuuluu
alus olisi mahdollisimman pian
valmis käymään vihollislaivaston
kimppeun.

Vain lääski toisille murhahir- viölle.

"On ajottu" sanoi ministeri,
"että kun Canada ryhtyy luovut-
tamaan varoja brittiläisen, yleis-
valtakunnallisen laivasto-ohjel-
man toteuttamiseen mainitsemien
suunnitelma ei tulisi pienentä-
mään tuottoa piirittämättä (!)
ammatteja summaa, vaan tulisi
olemaan täydentävänä osana sil-
le mitä enimmäkseen aikoo tehdä.
Tämä on se näkökulma, jota olemme
seuranneet harkinnossaan ja ty-
tyttyneet amiraalilleen jäsenille.

Canadalaisille edustusoikeus lai- vaston neuvostossa.

"Me canadalaiset tunnemme ol-
tuamme aina brittiläisen Aegleis-
sen (merihallituksen) suojassa, ole-
mme ainoastaan oikein ja kohtuul-
laista, päästyämme kansalliseen
miehuuteen, että toimimme yhti-
sosesta enimmäkseen kanssa. Yhteis-
tyksessä käsitys, että laivastoli-
iton yhteistyötoiminta ei käy päinväl-
loin, jolle osakkailla ole sananvaltaa
asioiden hoitossa ja johdossa."

Rautatieyhdistyksen presidentti vaati panssarilaivojen lähettämistä.

Canadian Northern rautatieyh-
distyksen presidentti ja suurin omis-
taja ja William Mackenzie, joka
Canadan voimakkaasti puolusti,
että Canada lähettää heti kolme
panssarivirtua (dreadnoughtia)
englantilaiselle Pohjanmeren lai-
vastolle.

Jo ministereiden suunnitelma,
Sveitsin laivasto.

„Butten rette- löt“ ratkaistu

Moyer vapautettiin syytöksistä —
Campbell erotettiin L. K. Laitos-
ta.

Victor, Colo., heinäk. 24 p. —
L. K. Laiton konventsioksi on yk-
simielisesti vapauttanut president-
ti Moyerin syytöksistä, että hän
olisi väärinkäyttänyt liiton varo-
ja ja yleensä toiminnut petollisesti.
Presidentti Moyer lausui tänään:
"Olen luonnollisesti hyvin
tyytyväinen siitä, että minut täy-
dellisesti puhdistettiin noista tör-
keistä syytöksistä, mutta en niin
paljo itseni tähden kuin sen takia,
että konventsiomme innetyt tuo-
kee suhtautumiseni I. W. W. liit-
toon."

Konventsiomme päätti 197 äänellä
27 vastaan erottaa liiton jäse-
nystä Thos. Campbellin, But-
tosta, joka teki syytökset Moyeria
vastaan. — Työm.

YLEISLAKON AIKA MAARAT- TY BELGIASSA.

Brussels, Belgia, heinäk. 24 p. —
Yleislakko vaalireformin hyväksi,
on päätetty keuhkiksi. On arvioitu,
että työläiset voivat olla lakossa
kuusi viikkoa.

PANKKIRYÖVÄYS BRITISH COLUMBIASSA.

Vancouver, B. C., heinäk. 25 p. —
Kaksi ryöväriä ryöstivät North-
ern Crown pankin Central Par-
kissa, kuusi mailia Vancouveris-
ta kello yksi päivällä. Miehät
tulivat hevosella kaupunkiin ja ve-
telivät pankin kassan piirillä puo-
len tunnin ajan, ennen kuin tek-
ti tekonsa.

He pidättivät pankin johtaja C.
C. Tempin ja hänen apulaisensa
Tomkinsin revolverin avulla,
koettivat pakottaa Tempin a-
vaamaan kassanpää, mutta kun
hän kieltäytyi tekemästä sitä, he
loivat hänet tuottomaksaksi löyly-
putkella. Tomkinsin kanssa he
menettivät samalla tavalla, sit-
ten avasivat kassalaitikon, ottan-
en sieltä — kassatähtä dollari.
Teon tehtyään he poistuivat kau-
pungista samalla hevosella kuin o-
livat tulleetkin. Kun Temple tuli
tuntia, hän katosi apua telefo-
nilla, mutta ryövärit olivat silloin
jo ehtineet lävitä läpi tiensä.

POSTIMAKSUT RANSKAAN A- LENNETAAN.

Ottawa, Ont., heinäk. 25 p. —
Ministeri Borden ja ylimpimeste-
ri L. P. Pelletier Lontoosta pa-
lattuansa käivät Pariisissa neu-
vottellessaan Ranskan hallituksen
kanssa samallaan postimaksu-
järjestelmän käyttäntöön ottami-
sista Canadian ja Ranskan välillä
kuin nyt valittessa Canadian ja
Suurlännen välillä. Kysymys ei
ole uusi, sillä siitä on keskusteltu
jo ennemminkin.

SHEPPARD MELIPUOLI.

Montreal, Que., heinäk. 25 p. —
J. S. Sheppard, joka viime viiko-
la ampui kuolevattavasti viinuri
Fred McKenna ja vaarallisesti
haavoitti tohtori R. Devlinin, oli
Sveitsin laivasto.

Rahojen luovu- tus Englannin laivastolle

Hallituspuolesta Ottawassa ollaan
siitä mieltä, että Canada luovu-
taa 12–15 miljoonaa dollaria
Englannin laivastolle.

Parlamentti kokoontuu mahdolli-
sesti syyskuussa. — Yleisäines-
tyä ei tule kysymyksenäkään sa-
nottavaksi hallitusmiehet.

Ottawa, Ont., heinäk. 24 p. —
Laivastokysymys on nyt ainoastaan
keskustelun aiheena virallisissa,
ja rahamiespuolesta täällä. Kär-
ki muut asiasta ovat joutuneet sy-
västi tänä päivän polttavan kys-
ymyksen tiedä. Kaikki ovat yksimiel-
isiä siitä, että syyskuussa ta-
pahtuu mieltäkiinnittävämpiä ja
kausaanotteampia poliittisia ta-
pahtumia, mitä Canada on vuosin
nähty.

Vaikkakin on olemassa epävar-
muutta siitä minkälaisen julkistuksen
Borden antaa Englannista palat-
tua, niin yleisesti uskotaan, että
liittaliittus heti luovuttaa 12 tai
15 miljoonaa dollaria Englannin
laivastolle. Tällä tavalla saadaan
nopeimmin apua emämaalle.

Hallituspuolesta ei usko kukaan
siitä, että Canadan valtiovarjojen
Englannin laivastolle luovuttami-
nen alustettavissa kansalaisten y-
leisönämyksellä hyväksyttäväksi,
kuten Quebecin parlamentti on
sitten vaatinut. Hallitus on pel-
kääntä tehdyä siitä, koska eihän
mitään ministeriä on sanonut "eti-
tä se tuottaisi viivytystä ja tar-
peetonta sekamelskaa." On myös
kin puluttu, että parlamentti pi-
täisi syyskuussa ylimääräisen is-
tunnon yksistään tämän asian joh-
dosta, mutta se ei ole mitenkään
todennäköistä.

Borden kuitenkin palaa kotia
paljoo ennen kuin mitä ensin odot-
taa ja on luultavasti antanut
kaikkialle ministerilleen määräyk-
senvuotta valmiina keskustele-
mään niistä tiedoista, jotka hän
mukanaan tuo Englannin amiraali-
teististä ja voi olla että parlament-
ti kutsutaan ko'olle keskustele-
maan "ajottuista lahjoituksesta."
Kaikki merkit viittaavat aikaisen
parlamentin istunton, jossa lai-
vastokysymys on suurimpana a-
siana.

KUOLEMAN SYYTÄ TUTKI- TAAN.

Montreal, Que., heinäk. 25 p. —
Quebecissa olevaan yleisen syyt-
tönsä departementtiin on jätetty
muodollinen anomus tutkintojen
uudelleen aloittamisesta, jotta sa-
taisiin selvittää miten Mrs. Adelaï-
de Bourdrias, jonka ruumis löy-
dettiin pari viikkoa sitten St. Law-
rence joesta, lähellä Varennessia,
kuoli. Hänen veljensä Theodore
Moreau ajaa tätä asiaa uskon sa-
nassa joutuneen jonkun luonnol-
tomuuden uhriksi.

Neljä niistä valmiehistä, jotka
äskettäin tutkivat kuoleman syy-
tä, muistavat nyt, että nainen löy-
dettyä oli vielä toista elävää.

Ampui siirtolais- tarkastajan kun ei päässyt maahan

Canadan siirtolais-tarkastaja H. G.
Herbert murhattiin laivalla Hi-
kellä Detroitia. — Ampuja mah-
dollisesti pöläse Canadaan —
hirtettäväksi.

Detroit, Mich., heinäk. 25 p. —
Wyman Auld Ferguson ampui
kuolettavasti Canadan hallituksen
matkustavaa siirtolaisasiamies H. G.
Herbertiä tänään itäpääville
laivan ollessa noin neljänkymme-
nen jalan päässä laiturista Wood-
ward avenuen päässä tässä kau-
pungissa.

Herbert, joka asui Ottawassa,
Ont., missä hänellä on yksi tytär,
allekirjoitti tänä aamuna määrä-
yksen, jossa Fergusonilla kiellet-
tiin maahanpäästä. Hän astui ole-
maan samalla laivalla kuin Fergu-
sonin, joka aikoo pysähtyä Detroit-
issa ja ottaa siinä laivan Amerst-
burgiin, jossa hänellä oli tarkas-
tuksa suoritettava.

Ferguson, joka selittiä olleen
sääntöjen olivetteluksella Cana-
dassa muisti Herbertin ulko-
muodon ja laivan lähetessä lai-
turia sieppasi 38 kaliberin revolverin,
laskien viisi kuulaa tarkasta-
jan ruumiiseen; hän kuoli heti.
Fergusonilla on vain yksi jälke-
stä syystä kieltä tarkastajia hä-
neltä Canadaan pääsyn.

Tuolla pienellä ylikululail-
la "oli viisiyksenmies väkijou-
ko, joka väistyi lähelle laituria
jousteita peläten miehen mahdol-
lisiin kääntäviin revolverin suu-
vaikka mihiin suuntaan.

Kuusi laiva saapui maihin ko-
koontui suuri väkijoukko laitu-
rille. Ferguson vietiin tulikkama-
hin, josta siitettiin suuren po-
liisijoukon saatamassa ja kiskar-
doina hänet siirrettiin poliisima-
halle.

"Miksi he eivät päästäneet mi-
nua maihin?" kysyi Ferguson un-
dellen ja uudellen ollessaan tu-
liverastossa. Poliisiamiehillä hän
selitti olevansa syytynyt skotlantil-
lainen ja kuningas Yrjön almai-
nen.

Mies ei ollut pahollaan tekon-
sa johdosta, vaan sanoi että tar-
kastaja sai mitä hänelle kuuli.
Canadan siirtolaisviranomaiset se-
littivät palauttaneensa Fergusonin
niin takaisin siinä että hän on ram-
paa.

"Minä aaminin koska hän ei
päästännyt minua Windsorin. Hän
on voinut minua pari päivää.
Jos hän olisi jättänyt minut rau-
haan olisi hän vielä elossa. Hänen
kaupunkinsa tiedän hänen nyt
olevan kuolleen", sanoi vanki sa-
lapoliisille.

Ferguson ilmeisesti luuli että
tarkastaja urkki häntä. Asia ku-
li hänen oli toisin sillä Herbert sa-
pu Windsorin kello kymmenen
aikaan tänä aamuna piskätyen
siirtolaisvirastossa tavalliseksi a-
siallaan. Toinen mies kuulusteli

Toronton työläiset avustavat Montre- alin lakkolaisia

Montreal, heinäk. 25 p. — Pu-
vuntekijän union virkailijat ovat
saaneet sähkösanomien Torontosta,
että siellä on pantu alulle liike ke-
rätä 10,000 lakossa olevien pu-
vuntekijän avustamiseksi. Sähkö-
sanomassa sanotaan asian otetta-
van esille Toronton Trades and
Labor Councilin kokouksessa ja
Hamiltonin ja Lontoon järjesty-
tyksiä työläisiä kehoitetaan myös-
kin ryhtymään lakkolaisten avus-
tamispuuhiin.

Pukutehtailijain liiton virkaili-
jat ryhtyivät sanovat, että lakko
on ohi mikäli se koskee liiton jä-
seniä. He eivät sano pelkäävän-
siä Toronton avustamispuhuja.
"Me emme tahdo lakkorikkeitä,
mutta työläisiä, jotka tahtovat
jatkuvaan työtä ja vaikka kulisi
enempikin aikaa niiden saamiseen,
niin me emme myönnä", sanoi e-
ris tehtailijain liiton jäsen. Ny-
kyisin on mahdoton sanoa kumpi
tässä taistelussa voittoa, yhdisty-
nyt työväestö, vaiko yhdistynyt
pajama.

PIETARIN POLIISIT SAANEET ILMI SALALIITON SURMATA PRINSSI KATSURAA.

Vieni, heinäk. 24 p. — Salaliit-
ton surmata prinssi Katsura, en-
nen Japanin pääministeri, joka
on ollut vieraillessaan Pietarissa,
saivat Pietarin poliisit ilmi tä-
nään.

Korealaisten sanotaan suunnit-
leen tämän salaliiton. Venäjän hal-
lituksen urkijat saivat selville
että kolme miestä on seurannut
Katsuraa Pietariin määräyksellä
surmata hänet.

TULIA EI KOHOTETA.

Ottawa, Ont., heinäk. 25 p. —
Winnipegistä lähtöisin oleva tie-
to, että hallitus on päättänyt ko-
hottaa tulla seitsemällä ja puolel-
la prosentilla kaikille Yhdysval-
loista tuotaville puimakoille, se-
littiä tällaisesta tulliperente-
nuksesta perättömiksi ja lisäitään
että sellaista ei ole edes ajottu-
kaan.

WILLINSKI HIRTETTY.

MacLeod, Alta., heinäk. 26 p. —
Samuel Willinski hirtettiin täk-
käläisellä ratsupoliisiasemalla kel-
lo 6:15 tänä aamuna kaivosmie-
sen George Lanktoen murhasta, jo-
ka tapahti Frankissa, Alta., vii-
me heinäk. 6 p:nä.

Willinski oli mielistynyt Lank-
toen vaimoon ja syyttänyt mie-
hen pois tieltään ampumalla hänet
pesuhuoneessa hiilikaivannolla,
joka he molemmat työskentelivät.
Vanki meni hirttolavalle hor-
jumatta eikä jättänyt mitään se-
lostusta. Mestamistunton otti
osa sherrasta, kaksi pappia ja
vanginvartijat sekä ratsupoliisii
ylitarkastaja Primrose.

Syyttäjällä on täysi oikeus ryhtyä
asiaan.

Hilenkaiva- jat menneet lakkoon

COLEMANIN HILENKAIVAJAT
MENNEET LAKKOON.
VAATIVAT PALKANKORO-
TUSTA. — TOISET VOIVAT
SEURATA HEIDÄN ESI-
MERKKIÄN.

Lethbridge, Alta., heinäk. 25 p.
Sataaväilymättä hilenkaivajat
meni lakkoon tänään. He ovat työ-
työntekijänsä nykyisin palkkoihin
ja vaativat tuntuva palkankoro-
tusta. Useiden satojen hilenkaiv-
ajien uskotaan seuraavan heid-
än esimerkkiä lähesssä tule-
vaisuudessa.

"CANADAN LAIVASTAVASTO" RAPPEUTUU.

Vancouver, heinäk. 25 p. — Ca-
nadan sotalaivaston Tynnen me-
ren divisiiona, johon kuuluu ris-
teläiset Reinbow, on joutunut mi-
surullisemman kohtalon uhriksi.
Vikoon tuli kahden kuluttua rist-
teläisiä menettänyt puolet miehistään,
koska heidän palvelusajansa ku-
luu silloin umpeen. Silloin kun
Sir Wilfrid Laurier panti alulle Ca-
nadan laivaston ostamalla Englan-
nista kaksi vanhaa ristteläistä Ni-
oben ja Rainbow'n, niin ne miehi-
tettiin Englannin laivaston miehi-
liä, joista suurin osa pestautui kah-
deksi vuodeksi ja ainoastaan har-
vat kolmeksi ja viideksi. Nämä
miehet toivat laivat Nioben Hali-
faxin ja Rainbow'n Esquimahtin
Tynnenmeren rannikolle. Rain-
bowille pestautuneiden miesten
palveluska on nyt kulunut um-
peen ja suurin osa heistä onkka
palata Englantiin.

Niiden vuosien ajalla kun Ca-
nadan "Tynnenmeren laivasto"
on ollut olemassa, on koetettu vär-
vittää canadalaisia nuorukaisia me-
ristaliksi, mutta siinä yritykses-
sä on täydellisesti epäonnistuttu.
Joitakin on saatu, mutta he ovat
kärähtäneet muuttamaan kaukuden
laivassa oltauan. Koikeina me-
rimiehille on ollut kerrassaan mah-
dofin saada kun näille "isä-
man" puolestaajille" maksettavat
palkat ovat läpikäineet alhaiset.

Jo viime kesästä oli Rainbow'ita
kärähtänyt miehiä niin paljon, ettei
se ollut enään täydessä meriku-
nossa ja siinä kun pulet miehiä
lähtee pois, niin laiva joutuu jon-
taimaa mukanaan Esquimahtin
sataman koistukseksa.

Vihollisen vihollisista pelkää-
vien canadalainen sellaisten kun
Richard McBride, jota tulee san-
gong arveluttavaksi. Ellei se 15 mil-
joonaa dollaria, jonka Borden ai-
ko luovuttaa valtiovarjoista Eng-
lannin laivastolle, joutu enen pe-
rille, kun miehet Rainbow'illa
"kuittavat jobista", niin hukka-
meidit perit, koska silloin ole-
mme tyttyn suojelusta vaille, sil-
li ei sinikään John Bull ryhty-
mättä ennen suojelemaan kuin on
rahat saanut.

TEOLLISUUSRIITOJEN SEVIT- TELULAKI.

Suomen Uutisia.

A. U. N. KIRJAPAINEN VAS-
TAAVA.

Painokanninen ymmällä.

Viime huhtikuun 4 p:nä teki Tu-
run kirjapaino- ja sanomalehti-
osakeyhtiön vastuunalaista johtaj-
ja E. Nygren paljovalittuuk-
selle ilmoituksen, että hän on lu-
punut sanotusta toimesta ja että
hän seurajakseen on otettu toi-
mittajia Kalle Rissanen Tampe-
rellä. Tämän johdosta on paino-
valittu Hämeneäänin kuver-
nööri ilmoittanut, että hie Ri-
sanen toimii vastuunalaista joht-
tajana myöskin Tampereen Sano-
main, Kansanlehdin, Tammer-
fors Nyheterin ja Isak Julinin
kirjapainossa, sekä pyytävät ku-
vernööri vaatimaan hra Riis-
selta selitystä, aikooko hän mai-
nitsua moninaisuudessa muut-
taa Turkuun sanottua virkaa too-
tamaan.

SAÄMINGIN KUNNAN TILIT SEKAISIN.

Tehtävä 7 v:ita uudestaan.

K. t. 5 p. oli Säamingin kun-
nallalustoon kokouksessa esillä
kysymys tilien hyväksymisestä e-
ikä edellisistä vuosista. Erikois-
te tilien tutkimaan asetetun tar-
kastajat arvelivat tilieissä löyty-
vien "eräysten" nousuvan yli
8 tuhannen markan, mutta eivät
voineet sanoa varmasti mitään
muuta kuin että tilit olivat teh-
vällä kokouksen uudestaan vasta
1904 alkuun. Tilit päätettiin
tehtävä uudestaan ja käyttää ni-
den teossa apua kirjapainon pe-
rehtynyt lakimies. Valtuus-
ton jäsenistä valittiin tilien teke-
mään puhejohtaja J. Sevon ja
kannalialustatunnon esimes A.
Kijunnen ja varalle P. Räsänen
ja W. Rinkinen. Entisen kun-
nallialustatunnon esimehen J.
Levin on myöskin oltava selvi-
tyksiään antamassa.

PITKALLA OLLAAN.

Venäjänkielien taitois tustel-
laan jo palomestareitakin.

Vaasan läänin kaupunkien pa-
lomestareille on saapunut tiedus-
telusavakkeet, joissa on merkit-
tyä kuinka paljon kukin osaa
venäjänkieltä. Kysymys on lu-
kittu neljän osan: osaminen
sujuvasti puhuessa ja kirjoituk-
sessa, ainoastaanko puheessa, vält-
tävästi tai ei olekaan.

Ei ole läheimmintä, mitä
varien maaherra tahtoo paloku-
ntalaisten venäjänkielien taidosta
tiedoa.

PIETARISSA VANOITTU 27 SUOMALAISTA.

Turun Sosialisti kertoo saaneen
sa tietää, että t. k. 2 p. vasten yll-
li toimineen pantin Pietarissa poli-
sin toimesta tarkastus Pikin Ne-
valla olevissa laivoissa, jolloin 3
promuissa, jotka edellisen päi-
vänä olivat tulleet Suomesta, van-

Linjalaivojen asesta- mista ehdotetaan

Canadan meriministeri Hazen, joka virkavaijeissa kassa tytykää valtiovarjoa murhaal-
vaston rakentamiseen ilmoittaa
hallitusherrain innokkaasti kes-
kutelevan "täydentävän lai-
vaston" luomisesta ja tietysti
myöskin kannattavasta sitä.

Lontoo, heinäkuu 26 p. — Cana-
dan meri- ja kalastusministeri, jo-
ka seurali pääministerin Bordenin
Englantiin, vastustetaan yleival-
takunnallisen laivastoliiton lähe-
tyäin kysymyksiin alle selliti ei
kikkomasta mitään salaisuuksua-
lutta ilmoitaneen että Canadan
hallituksen jäsenet ja amirali-
teet viranomaiset ovat keskustel-
leet linja- ja kauppalajalojen mu-
tamiesta risteliöiksi.

Emenkin linjalaivoja voidaan
tehdi tehokkaiksi (murhaamaan)
lissä Hazen, kannuonita ja ampu-
matarpeita täyten varustusta kun
malleja puolen Atlantian nihiin
sattuihin, joiden väliä laivat kul-
kevat, jotka sodan aikana jokai-
nen täydennyslaivaston kuulua
alus olisi mahdollisimman pian
kimpun käymään vihollislaivaston
vampin.

Vain lisäksi toisille murhar-
violle.

"On ajottu" sanoi ministeri
"että kun Canada ryhtyy luovut-
tamaan varoja brittiläisen, joi-
valtakunnallisen laivasto-ohjel-
man toteuttamiseen mainitsemun
suunnitelmia ei tulisi pienentä-
mään tuolon päättökoukussa (1)
annettavassa samassa, vaan tulisi
olemaan täydentävänä osana sil-
lä mit enäänsä aikoo tehdä. Ti-
miä on se näkökanta, jota olemme
seuranneet harkinnissa ja ty-
tyttäneet amiraliiteihin jäsenneli.

Canadalaisille edustusoikeus lai-
vastonvostossa.

"Me canadalaiset tunnemme ol-
tuamme aina brittiläisen Aegle-
sen (merihallintajin) suojassa, ole-
van ainoastaan oikein ja kohtuul-
lissa, päästyämme kansalliseen
miehuuskäsiin, että toimimme yh-
desse emännan kanssa. Vallitsee
näkiiä käsiä, että laivastollin
nien yhteistoiminta ei käy päinsä
jollei osakkaille ole sananvaltaa
asioiden hoitossa ja johdossa."

Rautatieyhtiön presidentti vaatii
panssarilaivojen lahjoittamista.

Canadian Northern Rautatieyhtiön
presidentti ja suurin omista-
ja William Mackenzie, joka lähti
Canadaan voimakkaasti puolusti,
että Canada lahjoittaa heti kolme
panssarivihvettä (dreadnoughtia)
englantilaisille Pohjanmeren laiv-
vaston.

Jos ministeriön suunnitelmien
aseista keskustajia, ja kauppal-
vat toteutetaan, joka näyttäi jo-
tenkin varmalla, luovutetaan lai-
vayhtioille valtionvarasto suuria
apurahoja useiden laivojen rak-
entamiseen ja niiden sekä entis-
ten varustamiseen. Kun siihen li-
sittää ne kymmenet miljoonaa,
jotka luovutetaan yleisvaltakun-
nalliseen laivastokassaan muodot-
tu siitä Canadian kansalle helve-
tillinen kustannusten tasakka, jo-
ta joka ainoa sentti menee ehdot-
tomasti hyödyttömään tarkotuk-
seen.

löt" ratkaistu

Moyer vapautettu syytyksistä
— Campbell erotettu I. K. Liiton-
ta.

Victor, Colo., heinäkuu 24 p. —
I. K. Liiton konventsioksi on yk-
simaisesti vapauttanut president-
ti Moyerin syytyksistä, että hän
olisi väärinkäyttänyt liiton varo-
ja ja yleensä toimintu petollisesti.
Presidentti Moyer lausui tänään:
"Olen luonnollisestikin hyvin
tyttyväinen siitä, että minut täy-
dytettiin pihdittettiin onista tä-
kää syytyksistä, mutta en niin
paljo itseni tähden kuin sen takia,
että konventsioksi on menetetty tu-
kee suhtautumiseni I. W. W. liit-
toon."

Konventsioksi päätti 197 äänel-
lä 27 vastaan erottaa liiton jäse-
nyydestä Thomas Campbellin. But-
tessa, joka teki syytykset Moyeria
vastaan. — Työm.

YLEISLAKON AIKA MAARAT- TY BELGIASSA.

Brüssel, Belgia, heinäkuu 24 p. —
Yleislakko vaalireformin hyväksi,
on päätetty keväksi. On arvioitu,
että työlläiset voivat olla lakossa
kuusi viikkoa.

PANKKIRYÖVÄYS BRITISH COLUMBIASSA.

Vancouver, B. C., heinäkuu 25 p. —
Kaksi ryöväriä ryöstivät North-
ern Crown pankin Central Par-
kissa, kunni mailia Vancouveris-
ta kello yksi päivällä. Miehiet tu-
livat hevosella kaupunkiin ja ve-
televät pankin ympärillä puo-
len tunnin ajan, ennen kuin teki-
vät tekonsa.

He pidättivät pankin johtaja C.
C. Templen ja hänen apulaisensa
Tomppinsonin revolverin avulla,
koettivat pakottaa Templen a-
vaamaan kassakappin, mutta kun
hänen kätensä eivät olleet riittä-
mään tuolon tunnottomaksi lyijy-
pukella. Tomppinsonin kanssa he
menettivät kaikkiä samalla tavalla, si-
ten asivat kassalaitikon, ottan-
nen sieltä kassakassat dollarina.
Teon tehtyään he poistuivat kau-
pungista samalla hevosella kuin o-
livat tulleetkin. Kun Temple tuli
tuntoihinsa, hän kutsui apua tele-
fonilla, mutta ryövärit olivat sil-
loin jo ehtineet livistää tiheensä.

POSTIMAKSUN RANSKAN A- LENNETÄÄN.

Ottawa, Ont., heinäkuu 25 p. —
Ministeri Borden ja ylimiesmar-
si I. P. Pelletier Lontoosta pa-
latoosana kävivät Pariisissa neu-
vottelemassa Ranskan hallituksen
kanssa samallaan postinmaksu-
järjestelmän käyttäntöön ottami-
sista Canadian ja Ranskan välillä
kuin nyt valitsee Canadian ja
Suurbritannian välillä. Kysymys ei
ole uusi, sillä siitä on keskusteltu
jo ennemminkin.

SHEPPARD MIELIPUOLI.

Montreal, Que., heinäkuu 25 p. —
J. S. Sheppard, joka viime viikolla
ampui kuuletavasti sinuuri
Fred McKenna ja varallisesti
laavotti tohtori R. Devlinin, oli
kuulusteltavana poliisituomari
Lectin oikeudessa tänään itäpää-
väillä ja "passitettiin" vankilaan
odottamaan yleisen syyttäjän lau-
tustoa.

Lääkärit S. E. Devlin ja George
Villeneuve, Longue Pointe mien-
rikaisten hoitolaita, selittivät että
Sheppard on raihoivulla ja ehdot-
tavat hänet heti lähetettäväksi
hoitolaitaan. Lääkärit Devlin sanoi
poliisituomari Lectille, että Shep-
ard olisi vietävä viirvetelemäksi
koska hän vankilassa mahdollis-
esti tappaa itsensä.

tus Englannin laivastolle

Hallituspiirissä Ottawassa ollaan
sita mieltä, että Canada luovut-
taa 12—15 miljoonaa dollaria
Englantiin laivastolle.

Parlamentti kokountuun mahdolli-
selti syyksuussa. — Yleisnäke-
si ei tule kysymyksenäänkan-
santav hallitusmiehet.

Ottawa, Ont., heinäkuu 24 p. —
Laivastokysymys on nyt ainoana
keskustelun aiheena virallissa,
ja rahamiespiirissä täällä. Kaik-
ki muut asiat ovat joutuneet er-
jään tämän päivän polttavan ky-
smyksen tiedä. Kaikki ovat yk-
simielisiä siitä, että syyksuussa ta-
pahtuu mieltäkiinnittäviä ja
kauskantoisempia poliittisia ta-
pauhtumia, mitä Canada on vuosin
nähnyt.

Vaikkakin on olemassa epävar-
muus siitä mikälaisten julistuksen
Borden antaa Englannista palat-
tamaan, niin yleisesti uskotaan,
että hallitus heti luovuttaa 12 tai
15 miljoonaa dollaria Englannin
laivastolle. Tällä tavalla saadaan
nopeimmin apua emämaalle.

Hallituspiirissä ei usko kukaan
sita, että Canadian valtiovarjojen
Englantia laivastolle luovuttami-
en alistettaihin kansalaisten yk-
leisinäisyksellä hyväksytäväksi,
kun Quebecin nationalistit ovat
sita väittäneet. Hallitus ka pel-
kii tehdi sitä, koska eräs kah-
netti ministeristä on sanonut "et-
tä se tuottaisi viirvystä ja har-
petteonta sekamelskaa." On myös-
kin puhuttu, että parlamentti pi-
tää siisti syyksuussa yllimiesjär-
jestelmän yksistään tämän asian joh-
dosta, mutta se ei ole mitenkään
todennäköistä.

Borden kuitenkin palaa kotia
paljoa ennen kuin mitä ensin odot-
telua ja on luultavasti antanut
kaikille ministerilleen määräkyn-
sä olla Ottawassa miheen sinne
saavuttua valmiina keskustele-
maan niistä tiedoista, jotka hän
mukanaan tuo Englannin amirali-
teista ja voi olla että parlament-
ti kutsutaan ko'olle keskustele-
maan "ajotusta lahjoituksesta."
Kaikki merkit viittaavat aikasen
parlamentin istutontu, jossa lai-
vastokysymys on suurimpina a-
siana.

KUOLEMAN SYYTÄ TUTKI- TAA.

Montreal, Que., heinäkuu 25 p. —
Quebecissa olevaan yleisen syyt-
täjien departementtiin on jätetty
muodollinen anomus tutkitontu
uudelleen aloittamisesta, jotta saa-
hain selville miten Mrs. Adelaide
de Bourdrias, jonka rumus löy-
dettiin pari viikkoa sitten St. Law-
rence joesta, lähellä Varennessia,
kuoli. Hänen veljensä Theodore
Moreau ajaa tätä asiaa uskon si-
vasta joutuneen jonkun luonnot-
tomuden uhriksi.

Neljä niistä valmisteista, jo-
ka tekiäni tutkivat kuoleman syy-
tä, muistavat nyt, että nainen löy-
detettiin oli vailla toista silmää
ja että toinen kasvo oli suuresti
pohjottunut. Muut kokeet myö-
skin vahvistivat otaksuamaa että
kuolema ei ole johtunut hukkimu-
sesta.

Polisi on saanut käsiinsä Mrs.
Bourdriasin sukulaistellen kirjoit-
tama kirjeen, jossa hän epäluo-
laa herättävästi viittaa mieheensä
sanoen m. n.: "Hän (miehenä)
on alkonut viedä minut huo-
tuumaalle. Sinne ka hän minut
veisi, minollen min en anna hä-
nelle siihen tilaisuutta."

tarkastajan kun ei päässyt maahan

Canadan siirtolaistarkastaja H. G.
Herbert murhattu laivalla H.
kellin Detroitia. — Ampuja mah-
dollisesti pääsee Canadaan —
hirtettäväksi.

Detroit, Mich., heinäkuu 25 p. —
Wyman Auld Ferguson ampu-
kuuletavasti Canadan hallituksen
mestakettava siirtolaistensa H. G.
Herbertia tänään itäpää-
laivan ollessa noin neljänkymme-
nen jään päässä laiturista Wood-
ward avenuen päässä tässä kau-
pungissa.

Herbert, joka asui Ottawassa,
Ont., missä hänellä on yksi tytär,
allekirjoitti tänä aamuna määrä-
yksen, jossa Fergusonin kiellet-
tiin maahanpääsystä. Hän sattui ole-
maan samalla laivalla kuin Fergus-
sonin, aikoen pysähtyä Detroitis-
sa ja ottaa siitä laivan Amherst-
burgiin, jossa hänellä oli tarkas-
tusta suoritettavana.

Ferguson, joka selittiä olleen-
sa yövärtijänä olivettehtaassa Cal-
iforniassa ja lausui Herbertin olle-
nuodon ja miesten liitessä laitu-
ria steppiä 38 kalberin revolve-
rin, laskien viisi kulua tarkasta-
jan rumuiseen; hän kuoli heti.
Fergusonilla on vain yksi jalka;
tämän syystä kideä tarkastaja hä-
nettiin Canadaan pääseen.

Tuolla pienellä yllikukulaiva-
la "oli viisikymmenen väkijouko-
ko, joka väitety lähele laulaa"
joutesta pelätin miehen mahdol-
lisesti kääntävän revolverinsa
vaikka minin suuntaan.

Kun laiva saapui maihin ko-
kontu suuri väkijoukko laitu-
rille. Ferguson vietiin tulikkama-
riin, josta siitettiin suuren po-
liisijoukon saattamana ja käsirau-
doissa hänet siirrettiin poliisias-
emalle.

"Miksi he eivät päästäneet mi-
nua maihin?" kyseli Ferguson uo-
dellen ja uudellen ollessaan tut-
livirastossa. Poliisiasemalla hän
selitti olevansa syntiään skotlantil-
lainen ja kuningas Yrjön alama-
nen.

Mies ei ollut pahollaan tekon-
sa johdosta, vaan sanoi että tar-
kastaja sai mitä hänelle kuuli.
Canadan siirtolaistaviraanomaiset
hirttivat palauttelemassa Fergus-
sonin takaisin siksi että hän on ran-
pa.

"Minä ammuin koska hän ei
päästännyt minua Windsorin. Min
on vartioinut minua pari päivää.
Jos hän olisi jättänyt minut rau-
haan olisi hän vielä elossa. Hänen
kautumistensa tiedin hänen nyt
olevan kuolleen", sanoi vanki sa-
lapoliisille.

Ferguson ilmeisesti luuli että
tarkastaja jätti häntä. Asia kui-
tenkin oli toisin sillä Herbert saa-
pui Windsorin kolme kymmenen
aikaa tänä aamuna pistäytyen
siirtolaistavirastossa tavallisia a-
siallaan. Toinen mies kuulusteli
Fergusonin tarkastajan siellä ole-
llessa, mutta kun tarkastaja huo-
mautti, ettei maahanpääsjiin sal-
tia viipyä Windsorissa, Ferguson
puu nyrkkiä hänen edessään sa-
noen: "minä menen Canadaan jos
tahdon ja sinä et voi sitä estää."

Michiganin itäpäärin yleinen
syyttäjä Tuttle teki ensi tilassa
alkamaan syytöksensä Fergusonin
vastaan.

Yllikukulaiva on ydyvaltalai-
nen; rikos tapahtui Detroit joel-
la, Ydyvaltalain vesillä, joten
laivastotarkastajan ei ole

avustavat Montre- alin lakkolaisia

Montreal, heinäkuu 25 p. — Pu-
vutekijain union virkailijat ovat
saaneet sähkösanoman Torontosta,
että siellä on pantu alulle liike ke-
ritä \$10,000 lakossa olevien pu-
vutekijain avustamiseksi. Sähkö-
sanomassa sanotaan asian oteta-
van esille Toronto Trade and
Labor Councilin kokouksessa ja
Hamiltonin ja Lontoontu järjesty-
neillä työlläisille kehoitetaan myö-
skin ryhtymään lakkolaisten avus-
tamispuuhiin.

Pukutehtailijain liiton virkaili-
jat röhkeytävät sanovat, että lakko
on ohi mikäli se koskee liiton jä-
seniä. He eivät näe pelkäävään-
kä Torontontu avustamispuuhaa.

"Me emme tahdo lakkoikkureita,
mutta työlläisiä, jotka tahtovat
jatkuvaa työtä ja vaikka kulusi
enemmän aikaa niiden saamiseen,
min me emme myönnä", sanoi e-
räs tehtailijain liiton jäsen. Ny-
kyisin on mahdollista sanoa kumpi
läisä taistelussa voittoa, yhdisty-
ty työväestöä, vaiko yhdistynyt
pajuma.

PIETARIN POLIISIT SAANEET ILMI SALALIITON SURMATA PRINSSI KATSURA.

Vieni, heinäkuu 24 p. — Salaliit-
on surmata prinssi Katsura, en-
nen Jaappanin pääministerin, jo-
ka on ollut vierellamassa Pietaris-
sa, saivat Pietarin poliisit ilmi tä-
nä.

Korealaisten sanotaan suunnit-
leen tämän salaliiton. Venäjän hal-
lituksen urkkijat saivat selville
että kolme miestä on seurannut
Katsuraa Pietariin määräyksellä
surmata hänet.

TULLIA EI KOHOTETA.

Ottawa, Ont., heinäkuu 25 p. —
Winnipegistä lähtöisin oleva tie-
to, että hallitus on päättänyt ko-
hottaa tullia seitsemällä ja puolel-
la prosentilla kaikille Yhdysval-
toista tuotaville puimakoneille, se-
littääkin täälläisessä tullideparte-
mentissa perättömäksi ja lisäään
että sellaista ei ole edes ajottu-
kaan.

WILLINSKI HIRTETTY.

MacLeod, Alta., heinäkuu 26 p. —
Samuel Willinski hirtettiin täkä-
liisellä ratsupoliisikassarmilla ke-
lo 6:15 tänä aamuna kaivosmie-
sen George Lanktoen murhasta. Alta., vii-
me helmikuun 6 p:nä.

Willinski oli mielistynyt Lank-
toen väinoon ja syytyttyä ni-
len pois tultaan täällä ammualla hänet
peshunnessa hiilikaivannolla, jo-
ka he molemmat työskentelivät.

Vanki meni hirttolavalle hor-
jumatta eikä jättänyt mitään se-
lostusta. Mestamistontuun otti-
vat oosa sheriffi, kaksi peppia ja
vanginvartijat sekä ratsupoliisil-
lytarkastaja Primrose.

Syyttäjäillä on täysi oikeus ryhtyä
asiaan.

Canadan luovuttaminen.

Ottawa, Ont., heinäkuu 26 p. —
Lutinen Henry G. Herbertin mur-
hasta hämmästetty suuresti usei-
a vainajan tuttavita. Mr. E. Blake
Robertson, yllätkastajan apulai-
nen on antanut määräyksen että
Herbertin rumus tuodaan Ottawa-
maan hadattavaksi ja ryhtyy
hoitamaan murhan miehen toi-
na. A. A. P. Sherwood ryhtyy
vaalimaan murhaajan Canadaan
luovuttamista.

lat menneet lakkoon

COLEMANIN HUILENKAIVA-
JAT MENNEET LAKKOON.
VAATIVAT PALKANKORO-
TUSTA. — TOISTET VOIVAT
SEURATA HEIDAN ESI-
MERKKIAAN.

Lethbridge, Alta., heinäkuu 26 p.
Savatiikkapäivänä hileneäkaiva-
jain lakkoon tänään. He ovat ty-
tyttäneet nykyisiin palkkoihin ja
vaativat uuttaava palkankoro-
tusta. Useiden satojen hileneäka-
vajan uskotaan seuraavan hei-
din esimerkkiläin läheisellä te-
vaisuudessa.

"CANADAN SOTALAIVASTO" RAPPEUTUU.

Vancouver, heinäkuu 25 p. — Can-
adan sotalaivaston Tyyneen me-
retiliivisa, johon kuuluu ris-
teijöitä Reinbow, on joutunut mi-
surullemmen kohtalon uhriksi.
Viikon kaksi kahden kuluutta ris-
teijöitä menettää puolet miehistään,
koska heidän palveluakansa ku-
luu silloin useisiin. Silloin kun
Sir Wilfrid Laurier panti alulle Can-
adan laivaston ostamalla Englannin-
nista kaksi vanhaa risteliöä Nio-
ben ja Rainbow'n, niin ne miehi-
tettiin Englannin laivaston miehil-
lä, joista suurin osa pestautui kah-
deksi vuodeksi ja ainoastaan har-
vat joutuivat ja viidoksi. Nämi
miehet toivat laivat Niohen Hali-
faxin ja Rainbow'n Esquimahtin
Tyyneenmeren rannikolle. Rain-
bowille pestautuneiden miesten
palveluksissa on nyt kulunut un-
nen ja suurin osa heistä uhkaa
palata Englantiin.

Niiden vuorosen ajalla kun Can-
adan "Tyyneenmeren laivasto"
on ollut olemassa, on koetettu vä-
rviä canadalaisia nuoruusikaa me-
ristäiläiksi, mutta siinä yritykses-
sä on täydellisesti epäonnistuttu.
Jotakin on saatu, mutta he ovat
karaantuneet muuttamaan kaukuden
laivassa oltaansa. Kokeneita me-
reimiä ei ollut kerrassaan mah-
dotoita saada kun näille "isän-
maan puolustajille" maksettavat
palkat ovat häpeällisen alaiset.
Jo viime kesänä oli Rainbow'lla
karannut miehiä niin paljon, ettei
se ollut enään täydessä meriki-
nossa ja nyt kun puolet miehistä
lähtee pois, niin laiva joutuu jou-
tuiksma makkaamaan Esquimahtin
sataman komistuksena.

Vihollisen hyökkäystä pelkää-
vien canadalaisien sellaiten kun
Richard McBride, tlla tulee san-
gen arvostettavaksi. Ellei se 15 mil-
joona dollaria, jonka Borden ai-
koo luovuttaa valtiovarastoja Eng-
lantin laivastolle, joutu ennen pe-
rille, kun miehet Rainbow'lla
"kuittaavat jobinsa", niin hukka-
meidät pöyt, koska silloin ole-
mme tyrien suojelusta vailla, sil-
lä ei suinkaan John Bull ryhdy
meitä ennen suojelamaan kun on
rahat saanut.

TEOLISUUSRIITON SOVI- TELUKI.

Lontoo, Engl., heinäkuu 24 p. —
Valtiovarain kansleri Lloyd Geor-
ge ilmoitti parlamentin. alahuo-
neessa eilen illalla hallituksen ai-
komuksen esittää ensi tilassa teol-
lisuusritujen — sellaisen kuin ny-
kyinen satamatyöläisten lakko —
sovitteleviin.

Kansleri ei selittänyt yksityi-
kohtaisesti hallituksen lakiesity-
stä, ilmoitti vain, että siihen sisäl-
tyy pakollinen riiän ratkaisemi-
nen ja raha-takuu sopimuksen
noudattamisesta.

A. U. N. KIRJAPAINON VAS- TAAVA.

Painokamminen ymmäli.

Viime huhtikuun 4 p:nä teki Tu-
run kirjapaino- ja sanomalehti-
osakeyhtiön vastustajainen johtaja
E. Nygren painoyhtiöhallituk-
selle ilmoituksen, että hän on lu-
punut sanotusta toimesta ja että
hänen seuraajakseen on otettu toi-
mittaja Kalle Riissanen Tampere-
reilta. Tämän johdosta on paino-
yhtiölläsi Hämäläisenäin kuver-
nööri ilmoittanut, että hra Riis-
anen toimii vastustajainensa joht-
ajana myöskin Tampereen Sanom-
ien, Kansanlehden, Tampereen
Sivoterien ja Isä Julianin
kirjapainossa, selviä käyttänyt ku-
vernööriä vastustamaan hra Riis-
sella selitystä, aikooiko hän mai-
nuttua moninaisuudessaan muutt-
taa Turkuun sanottua virkaa toi-
tamaan.

SAAMINGIN KUNNAN TILIT SEKAISIN.

Tehävä 7 v:ltä uudestaan.

T. k. 5 p. oli Säämingin kun-
navaaluston kokouksessa esillä
kysymys tilien hyväksymisestä e-
rällä edellisillä vuosilla. Erikois-
te tilien tutkimaan asetettut tar-
kastajat arvailivat tileissä löyty-
vien "eredysten" nousuevan yli
8 tuhannen markan, mutta eivät
voineet sanoa varmasti mitään
muuta kuin että tilit olisivat teh-
täviä kokonaan uudestaan vasta
1904 alkaen. Tilin päätettiinkin
teettää uudestaan ja käyttää ni-
den teossa apuna kirjanpitoon pe-
rehtynyttä lakimiestä. Valtuus-
ton jäsenistä valittiin tileji teki-
män puhejohtajia J. Sevon ja
kunnallissalustakunnan esimies A.
Kiljunen ja varalle P. Riiäinen
ja W. Riiäinen. Entisen kun-
nallissalustakunnan esimiehen J.
Levin on myöskin ottava selvi-
tyksensä antamassa.

PITKÄLLÄ OLLAAN.

Venäjänkielen taitos tiedustel-
laan jo palomestareiltakin.

Vaasan läänin kaupunkien pa-
lomestareille on saapunut tiedus-
teluakvakekett, joihin on merkit-
tävää kuinka paljon kukin oosa
venäjänkieltä. Kysymys on huo-
kitella neljän osan: osaaminen
sujuvasti puhussa ja kirjoituk-
seessa, ainoastanko puhussa, vält-
tävästi tai ei ollenkaan.

Ei ole läheimmän tietoa, mitä
varten maaherra tahtoo paloku-
ntalaisten venäjänkielen taidosta
tietoa.

PIETARISSA VANGITTU 27 SUOMALAISTA.

Turun Sosialistit kertoo saaneen
sa tietää, että t. k. 2 p. vasten yöl-
lä toimenpantiin Pietariissa poli-
isin toimesta tarkastus Pikku Ne-
valla olevissa laivoissa, jolloin 3
promuussa, jotka edellisenä päi-
vänä olivat tulleet Suomesta, van-
gittiin 27 työmiestä, joilla ei ollut
oluloppua.

DOMINION HALLITUS ARVI- OPI.

Ottawa, Ont., heinäkuu 25 p. —
Siirtolaivaston arvion mukaan
tänä syksynä tarvitaan 50,000
miehistä elonkorjuuseen kolmeen
kesäkuuhun markkantaan. Suuri
osa niistä miehistä nyt, kuten en-
nenkin, tuodaan Suurbritanniasta,
mutta idän maanlaajasta myöskin
lähettetään miehiä lähelle.

seurallisuus ja siitä johtuvat oikarukset tunnustetuiksi. Tällöin e-kahvity enasiassa työväestön se-
vaatuu, että sen järjestöille on
kattaus työsuhteita y. m. työ-
väestön elinkaymmyksiä koskevi-
sa asioissa tunnettavasta oikeus-
seistystä työväestön edustajina.
Tähän alaan kuuluu myöskin sen
järjestelmän poistaminen, että
työläiset työskentelevät työntu-
nissa ja saavat heidän lounas-
maksunsa. Kysymys järjestysasiain-
tavoitteen myöskin lukea tähän a-
laan sekä työnvälitys- y. m. ky-
symykset.

Kaikki edellainnut ja monet
muut nykyisten työtaistelujen
myi poikkeavat kokea enemmän
tai vähemmän alkamien työ-
taistelujen syistä. Niitä työtaiste-
lujen syitä ovat sen luontoisuus, et-
sä niiden kokonaan poistaminen
on nykyisen tuotantomuodon val-
lissa mahdotonta. Ne poistavat
vasta yhdessä kapitalistisen työ-
järjestelmän kanssa. Lainaa-
dinnan ja lujan ammattiliikkeen
avulla voidaan kuitenkin estää
näiden syiden kovien uusin johtu-
maista arvostusta. Kokea taistelun. Ko-
kemuksia osoittaa, että työtaiste-
lutaat siitä mukana aina harvinais-
emmaksi, mitä tarkemmin lainaa-
dinnan avulla työsuhteet säännö-
llä ja kokea voimakkaampi
ammattiliike on työsuhteiden ke-
hityksessä valvomassa. Kapitalistisen
kehityksen alkuaikoina, jolloin
lainaaminen avulla ei vielä ollut
työsuhteita vähimmäissääntöä mää-
rää järjestetty ja jolloin ammat-
tiliike oli perin heikkoja, olivat
työtaistelet suhteellisesti lukui-
pempia kuin nykyisin. Kapitalis-
min synnyttämät aikaisimmat työ-
taistelet olivat kyllä nykyisin
taisteilujen verraten pieniä. Niin-
den laajuus ja kestävyys oli nyky-
isin taisteilujen verrattuna vä-
häpäärtä. Aikaisemmat työtaiste-
lutaat käsittivät tavallisesti vain
yhdän työpaikkaa, paikkakuntaa
tai jonkun erityisen ammattilain.
Harvoin jollain taistelu kokonaan
sen tai tämän toillisuustalan alu-
eelle. Tämä johtui siitä, että ka-
pitalismi oli ollut vielä ehtynyt ke-
hittää työläisten yhteistyösuhteita
paikkakunnallista piiriä ulom-
maksi ja siitä, että työväestö ja
työntaajat olivat järjestymättö-
miä. Samoista syistä muodostui
vasta aikaisemmat työtaistelet myös
lyhytaikaisiksi. Kun työläisten ja
työntaajien takana ei ollut vank-
koja järjestöjä taistelu tukemaa
ja johtamassa, oli luonnollista,
että taistelet eivät voimollista
olikaikaisia. Niistä taistelet puh-
kevat alkii, nämä ei edellyttäneet
juuri mitään tiedettyä, mutta yht-
äkkiä antoivat ne myöskin päätty-
ä. Vasta sen jälkeen kun ka-
pitalistinen liike kehitti työläisten
yhteistunten yleiseksi, pääomaa
keräilytynyt aina harvempiin kä-
sin ja työläiset sekä työntaajat
alkoivat järjestäytyä, ja uusiaikaist
kulkuneuvot yhdistivät eri paik-
kakunnat läheiseen yhteyteen
toistensa kanssa. Työläisten ja
työntaajien välinen kuilu kasvoi
aina suuremmaksi sekä työväes-
töllä lopuksi kaikki toiviet itse-
naisiksi tuottajiksi pääsemisestä,
ja kokemuksia, että järjestys-
uuden lakot eivät onnistu, al-
kavat työtaistelet alueellisesti ja
ammattiliikkeen laajetia. Työläiset
ryhdyvät perustamaan ammattiyh-
distyksiä, keräämään taistelura-
hoja ja kaikin tavoin varustau-
tavat tulevia taisteiluja varten.

Heti kun ammattiyhdistykset al-
kavat esintyä työtaisteilussa työ-
läisten edustajina laitoiksina, lu-
nutaan työtaisteilussa tapahtu-
neen suuria muutoksia. Taistelet
eivät puhkeaa tietämättä, vaan tar-
kan harkinnan ja punnituksen
perusteella. Mutta silloin kuin tais-
telu puhkeaa, on se yleensä luon-
teestaan sitkeä. Ammattiliikkeen
voimakas seistminen alkaa sen
voimaksi, jota seistminen on.

Tehtä muodostuneet valtavaksi voi-
main koetuksiksi työtehtäjiä ja
työntaajain välillä ja näihin taiste-
teluihin johtavat syvät ovat sellai-
sia valtakysymyksiä, joista ta-
vantaan täytyy tapella, koettaa,
kenellä on enemmän voimaa.

Cobaltista.

Työkannan uutisointia on kirjaka-
pasta Cobaltissa on Lenta, Box 503
Cobalt, Ont., Canada.

Murtovarkaus tehtiin Fred Bro-
werin kotirakotukseen viime per-
jantaina. Varkaan saaliiksi
joutui rahaa \$18.50, jokuksen pipi-
pu ja jokuksen vargan tupakkia,
sekä \$14.00 revolveri. Varkaat oli-
vat tukettuneet huoneeseen kol-
larin kautta, mutta pimeissä ei-
vät saaneet varsin kaikkia, koska
olivat jättäneet noin \$6.00 vaihtel-
le hopeaa kassaan.

T. N. O. tiellä, Nellie Luella,
20 maaliä Cochrane'sta etelään, me-
netti lauantaina eräs italialainen
henkensä työskennellessään höy-
rylaissa. Miehen nimi oli D.
Marto.

Taas tulipalo Cobaltissa. Per-
jantaina, t. k. 18 p:nä paloi paloi-
poltan myöskin Frankin Puhon-
huoneet. Tulon syyksi, jota
kukaan omistajaksi, olivat ammal-
laissa, saivat vain pienen osan ka-
rustustaan pelastettua. Nestor
Vainion perhe jäi avain puille
palille, palen rahanakin vielä
noin \$56.00. Nestor Vainion perhe
oli muutama kuukausi takaperin
saapunut Suomesta ja nyt kohta
saivat tervetuloiseksi tuollaisen
vahingon. Koko yleinen vahinko
on tuossa 800—900 dollari. Kyllä
sitiäsiä vakuuttavata huonekalus-
tusta ja talonsa jos suinkin mah-
dollista.

Se huvijuna, joka tässä tuon-
nuttu lähti näistä kaupungeista,
viedään mukanaan paljon Cobalti-
laaisiksi St Anne de Beaupren
se, jossa vietetään vuosittain vanho-
jen kerranajien muistojuhlina.
Näillä Montreulin avustuksella
veturia Ranganissa louskasi 15
henkilöä, joiden joukossa oli pari
kappaletta Hallelburyn pappia.

Kapteeni Kockin rouva ja kirjailija Arvid Järnefelt.

Suomen Työläisliikkeen julkai-
seksi kapteeni Kockin rouva ja
kirjailija Järnefeltille seura-
van sapikan:

Avoin kirje herrä Arvid Järnefeltille.

Luetuani viime vuoden „Työ-
läisten“ n:o 49—50 ollen
herra S. E. Kristinssonin kirje-
kseen, joka käsitteli teidän vi-
hekkästä menettelyänne minua
kohtaan, tahdon taas uudelleen
kysyä teiltä, kuinka kauan te
aioitte pitää minua halpami-
suutteen uhrina. Tosin minä
en ole ennen suoraanaisesti
asettanut tätä kysymystä tei-
dän vastattavaksenne, mutta
minä käsittän, että te minun pu-
heistani pakostakin tulitte ve-
läämään sellaisen johtopäätök-
sen. Mutta sitäpaitsi tuliaisit
kirjoitukset kuin tuo yllämaini-
tuun on, ovat jo sinään erinai-
senaista todistuksena siitä kuin
ka kehnoilla tavalla te jättäte
kennne työtienne. ja että teillä
ei ole edes alkumustakaan pe-
räätyä katalasta teostanne.

Mahdollisesti te vedotte tei-
dän niinkutsuttuihin anteksi-
pynnöksiinne ja kirjoisienne,
jotka itse asiassa eivät ole
mitäänkään veroisia. Se kirjoi-
tus, jonka te kirjoittitte sano-
malhehtin, oli sitä laatua, että
se ei saattanut aiheuttaa mitään li-

teossa muistuttavai kaikille
tunnettuja oloja ja tapauksia
äskän menneillä vuosilla, ja et-
tä lukija siis helposti voi otak-
sua minun tähän päähenkilöön
näiden käyttänteen mallina jon-
kun todellisen henkilön per-
sonaalisia olosuhteita. Saan luo-
nollisesti, että toisessa osas-
sa on todellisia tapahtu-
mia samoin kuin myös piirteitä
todellisten henkilöiden luonteis-
ta käyttäntä ainoastaan taiteil-
llisissa tarkoituksissa, vapaasti
sekoittaneet todellisuutta ja mie-
likuvitusta, ja crittiäkin että
tässä ensimmäisessä osassa esite-
tyt lertomukset Haaneksen su-
kuperiasta, aviottomasta syntyi-
misestä, lapsuudesta, samoin
kun Kustavaan, Franssin, vaar-
in, Kerttu Fagerlundin y. m.
henkilö, ovat kultaallaan mie-
likuvittuina luontia, mistä olen
katsontni välttämättömäksi lu-
kijalle täten ilmoittaa.

Arvid Järnefelt.
Eikö tämä ole jokuakinin sa-
maa kuin jos sanoisi: „Ette te
sentään ole aivan sellainen
huvenotki kuin joks minä ah-
vääri-näkökantoja silmäläpi-
tellen olen kuvannut teidät.“ En
luisikaan ihmettele että kus-
tantajanne, kuten väitetään, pi-
tää tätä sepustusta liaksi laihaa-
na, ei sallinut sitä liitettäväksi
skandaalirakennanteen toisen o-
sassa ensivälillä. Tosin te olette
myöskin kirjoittaneet erään
kirjeen, jonka tarkoituksena
silminnähästävi oli antaa jon-
kinlainen hyvitys salaisuudesta
niistä hävittömyksistä, joilla
te julkisuudessa minua häpäi-
sätte. Tämä kirje on näin kuu-
luttu:

„Rouva Aurora Kock,
Helsinki.
Arvoisa Rouva.

Koska olen kuullut teidän nyky-
sin oleskelvan Helsingissä,
käytän tilaisuutta lausuaakseni
suuren mielipahani, että olen
tahtomattani tuottanut teille
surua kirjani „Venhe'ojalaisten“
kautta. En ole jollain la-
haatarkottanut. Tahdoin an-
tana käsityksen jalosta ja par-
haasta ystävästäni, levittävä
minä käsitykseni muuhin. Eilen
olisi keksinyt kukaollaisia sa-
naisia, epäedullisilla näyttä-
villä, kokonaan ulkoaisia piir-
teitä todellisen, jalon luonteen
ympärielle, olisivat ihmiset sa-
naneet kirjani puolustuskirjo-
tuksiksi. Sitä ikävämpi, jos
tässä keksityssä ulkopuolisuks-
essa olisi sattunut olemaan jon-
kun todellisuutta vastaavaa, ja
siten tullut louskaavaksi. En-
hän minä tuntenut mitään ni-
iden sivuhenkilöiden ulkoai-
sesta elämästä, joita nyt voi-
daan väittää minun tahtoneen
kuvata. — Kuten olen minä
hänkin kirjoittanut, olen
yhtä edelleen valmis kaikkien se
lityksin julkisuudessa, joihin
voisitte luulla olevan minun
puoleltani syytä.

Suurimmalla kunnioituksella
Arvid Järnefelt.
Virky, 13. V. 1910.“

Nämä rivit käi osoittanevat
kuinka äärettömän katalasti te
olette menettelleet miestä koht-
aan, joka on osottanut teille
luottamusta ja ollut teidän vil-
piltön ystäväinen. Hyvän ahvää-
riromaanin luomista varten ka-
vasta ystävänsä kimppeun juuri
sellaisena hetkenä kun hän on
kaikkien hyökkäys ja kaikkien
sortama ja olin enemminkin
koskaan maailmassa avun-
tarjoaja, johon voi pystyä ainoastaan
niin pyhä mies kuin te olette.
Ja sitte vielä saatatte tämän
miehen siihen pahaan ja tuka-
naan asemaan, että hän tietää,
joskin tahtomattaan, olevansa
syypäänsä teidän kataluuteenne
suhteen tähden. Sitä ilman

hän minä ole koskaan yrittänyt
tunkeutua teidän yläheisen
piirinne, eikä minulla ole edes
kukaan ollut kunniaa olla tei-
dän korkeitten sisäsieneen si-
voijattarena minunkin te tah-
doitte väittää. Kun kerran mi-
nän äänimöissä ei ole tapahtu-
nut, niin minäkin tähden te olette
vetäneet minut häviästyromaa
ninne yhteyteen. Ja tämä on
sikäin käsittämättömämpää
kun minä en ole koskaan teh-
nyt teille enkä kenelle toiselle-
kaan ihmiselle pahaa. Te sa-
noitte kyllä että olette taiteil-
lisista syistä sekoittaneet mie-
likuvitusta ja todellisuutta seka-
in ja että te ette laisinkaan
tunne niitä sivuhenkilöitä, joi-
ten joukkoon te olette minunkin
suvaanneet rekisteröidä. Se on
todellakin syytä teidän tei-
toissa vedotaan ihmisten ka-
kista alhaisimpiin väistöihin,
jossa kokonaan syytön ihmisen
tehdään rau'an ja törkeän pil-
kan esineeksi. Jos teidän niin
kovasti teki mieli hämäästy-
tää ihmisiä skandaalin avulla,
niin miksette kernaammin so-
vittaneet noita ylösrakentavia
juttujanne teidän omiin lähei-
simpiin, eikä ne olisivat hei-
hin soveltuneet paremmin kuin
minuun, sillä minuun nähden
ne ovat kokonaan valittuja. Tie-
dän varsin hyvin, että te pitä-
site äärettömänä hävittömyy-
tensä, jos jokin samallinen tai-
teilija kuin te, kirjoittaisi aino-
astaan kymmenennen osan si-
tä teidän louskuine, mitä te o-
lette halpamiisuudessanne kir-
joittaneet minusta ja tiedän
myöskin, että teidän on aina
tapana ajatella hyvää kun te a-
jattelette itseänne ja omaisien-
ne ja ajatella pahan kun te a-
jattelette muita. Mutta ei se ai-
kanaan vastaa niitä vaatimuks-
ia, jotka tolstoisin nimellä
kulkevat. Ja kaiken lisäksi tä-
ssä teidän menettelyänne minua
kohtaan on vielä sinäkin sul-
teessa kurja ja halpamiinen,
että te käytätte minun jonkin-
laisena häviästyksen välikap-
paleina, jolla te tuhritte sitä
henkilöä, jonka häpäisemisellä
te tahdoitte lunastaa itsellenne
teidän puhua mielikuvitukse-
tanne. Kuvittelusta henkilöis-
tä te voitte sepitellä mitä kas-
kuja tahansa, mutta elävistä
ihmisistä puhuttaessa saatalla
olla kysymyksessä joku valhe
tahi totuus, mitään kolmatta
vaihtoehtia ei ole olemassa. Si-
fäpöit rehellisillä ihmisillä ei
ole koskaan tapana jarrutella
ystävistäni mitään eikä nuu-
kia mitä heidän kotonaan teh-
dään, puhumattakaan nyt ta-
hallisista parjaimista ja sol-
vaamisesta, joihin te olette teh-
neet itsenne syypääksi minua
kohtaan. Vielle kerran: teidän
juonteen minusta alusta lop-
puun saakka ovat katalia val-
heita, joiden avulla te olette
tahtoneet tehdä itsellenne mai-
nion ahväärin. Ja lopuksi mi-
nä kysyn teiltä, kuinka kauan
te vielä aioitte keinoitella minun
maineini kustannuksella.

Aurora Kock, Amerika.

Vuosisatamme Merkkillisin Teos

Väkäleuan Kalenteri

Vuodelle 1913

ILMESTYTY TAMAN VUODEN
LOPULLA. SISÄLTÄÄ 100—
120 SIIVUA TÄYNNÄ MAILMAA
MULLISTAVAA TEKSTIÄ, RU-
NOJA JA HIRVEÄN PALJON
KAPITALISTISTA YRTEIS-
KUNTAA KUIN MYÖSKIN KA-
PITALISTISTA YHTEISKUN-
TARESUJA PÖNKITSEVIÄ IDI-
OOTTEJA NALVIVIA KUVIA.

Viran puolesta
„Väkäleuan“ Toimitus,
Port Arthur, Ont. Box 516.

O. Kiveän UUSI LEIPURILIKE

jossa valmistetaan leipää ja leivoksia
kaikesta laadusta.

Lähi seudulle lähettään tilaukset joutuin ja huolella
Tilaukset voitte lähettää osotteella:

O. Kivelä, & Co.
111 Second St. Port Arthur.
Puhelin 1618.

UUSI SUOMALAINEN LEIPURILIKE

THE FINNISH BAKERY COMPANY
ELANTO

200 ROWAND STREET, — PORT WILLIAM, ONT

On avattu palvelemaan suurta yleisöä kaikkialla hällä
leipomotuotteilla. — Tilaukset lin oille y. m. suoritetaan huolella ja
uutuin. — Sulkeudumme suosiokse.

The Finnish Bakery Co.

Phone 1179 (m. to.1)

HUOM!

Käykää katsomassa meidän kesäkuun alennusmyyntiämme. Täs
muutamia näytteitä muun muassa.

2-laatikkoisia piironeita, tammesta edusta, „Bevel“ lasilla. Ai-
noastaan \$6.65
Sänkyyt erikoisvalikoima. Erittäin loistava tarjous \$7.15

J. C. McNabb & Co.

Huonekalukauppa ja hautaanomittajia.
COBALT, PORCEUPINE & TIMMERS,
ONTARIO (m.k.l.)

Suomalainen maalari.

Otan vastaan kaikkea maalarin ammattiin kuuluvaa työtä.

LEONARD PELLIKKA,
1026 Victoria Str. Port William, Ontario.

Kiinteistöjä myydään.

Lainoja haettiin
Palo- henki- ja tapaturma-
vakuutuksia toimitetaan.
R. SMEDBERG & CO
318 Bay St. Telefon 349

Soittokunnan johtajat HUOMATKAA!

Konttoristin paikka avoina Raivaajassa.

Jaakermäa

virvoitusjuomia ja tupakkas.

Lääkäreitä.

T. R. K. V. ARMINEN,
328—329 New Jersey Bldg.
Duluth, Minn.

(Tri Jacobson-vainajan official).
Ottava vastaan sairaita
kello 9—11, 1—3 ja 7—8.

R. N. PARKHURST,
Eiiniiläkkäsi.

HEVOSIA JA LEHMIA
HOIDETAAN.

Offial:
McEachern Apteekissa,
Port Arthurissa.—Phone 129.

Gillespie Apteekissa,
Port Williamissa. Phone 384.

HUOM!

International Bath House
avoinna joka arkipäivä kello
2—12, höyry- ja kuivalöyly-
kypytine ja myös parhaita
virvoitusjuomia saatavana
International Bottling Work,
146 Algoma St. Port Arthur.
Phone 823.

Wm. Blomqvist.

Imperial Bank of Canada.

Laillistettu pääoma ... \$10,000,000
Maksettua pääoma ... \$ 6,000,000
Vararahasto \$ 6,000,000

Me maksamme korkoa \$1000000
töhti yläpäin.

Rahaa lähetetään Ruotsiin ylei-
sen kursorin mukana.

Port Williamin haaraosasto.
M. Cochran,
Liiikkeenhoitaja.

ANTAKAA RAHAMME TEHDÄ TYÖTÄ

Tiedän hyökkäenne.
Älkää epäilöä alkaa raketa-
maan uutta „hausiannet“ varojen
puuteesta. Keskustelkaa kansa-
mame.

RAKENNUSALAINASTA,
jos ette voi omillanne tehdä sitä.
Me tahdomme antaa Teille etukä-
teen mitä on tarpeellista halvem-
malla korolla. Liikkekme on
täysin luotettava. Ei mitään ko-
tuuttomia viipymisiä.

Voimme hankkia Teille vakuu-
tusten parhaimmissa palo, henki-
ja tapaturmavakuutusyhtiöissä.

P. W. STURE,
6 Cumberlain St., Port Arthur.

Amerikan Suomalaisessa Työväen-Opistossa

julustetaan täten luento-opettajan
paikka kykenevään puoletoveri-
en haettavaksi. Opettajien tulee
olla kykenevä pitämään luento-
lausteluksessa, valtio- ja yhti-
teismat-opissa, yleis- ja sosialis-
min historiassa, sosialismin teori-
assa ja menettelytavoissa, kehi-
tysoissa y. m. yleisistä aiheista; näi-
ten aineitten rinnalla on hänen
annettava opetusta suomen kie-
lestä, suomennostyössä, puhetai-
dossa y. m. s. Useita vieraita
kielii taitaville annetaan etusija.
Hakijan on täytynyt kuulua so-
sialistipuolueeseen vähintään kaks-
si vuotta ja omattava vielä kanta
sosialismista ja työväenliikkees-
tä.

Toimi kestää marraskuun 1
päivästä toukokuun 1 päivään,
mutta voi johtokunta eri sopimuks-
en mukaan hankkia myöskin ke-
sityötä.

Hakemukset todistukseen,
suositukseen ja palkkaava-
mukseen on lähettävä opiston
johtokunnalle ennen syyskuun

Gillespie's Appliance,
Fort Williamsa. Phone 384.

HUOM!
International Bath House
avoinna joka arkipäivä kello
2—12, höyry- ja kuivalöyly-
kylpyineen ja myös parhaita
viihtönsuomeja saatavana

International Bottling Work,
146 Algoma St., Port Arthur.
Phone 823.
Wm. Blomqvist.

Imperial Bank of Canada.

Laillitettu pääoma ..	\$10,000,000
Maksettu pääoma ..	\$10,000,000
Vararahasto	\$ 6,000,000

Me maksamme korkoa \$1 00 s^ää
töstä ylöspäin.

Rahaa lähetetään Ruotsiin ylei-
sen kurein maksan.

Port Williamin hakarahasto.

M. Gochran

H. Cochran,
 Liikkeenhoitaja.

**ANTAKAA RAHAMME TEHDÄ
 TYÖTÄ**

Teidän hyväksenne.

Alkää epäilökä alkaa rakenta-
 maan uutta „haussianne“ varojen
 puutteesta. Keskustelkaa kans-
 samme

RAKENNUSLAINASTA,

josta otte, mikä esillä on, on

LIAM, ONT
la haill
n huolella is

P. W. STURE,
6 Cumberland St., Port Arthur.

**OM. Amerikan Suomalaisessa
Työväen-Opistossa**

lasiina. Ai
..... \$6.65
..... \$7.15

mittaja.
ERS,
(m.k.l.)

ri.

Toimi kestää marraskuun 1 päivästä toukokuun 1 päivään, mutta voi johtokunta ei sopimuksen mukaan hankkia myöskin kesätyötä.

Hakemukset todistuksineen, suosituksineen ja palkkaavatuksineen on lähetettävä pioston johtokunnalle ennen **syyskuun 14 päivää** osoitella: **Box 1, Smithville, Minn.**

Smithvillessä, Minn. heinäku 14 p. 1912.

T. O. JOHTOKUNTA,
 E. J. Viita, sihteeri.

D. MYOHANEN,
 parturiliike 251 Bay st., suomalaisen keksen hyväksi tunnettu

parampia työ
maa palkkaa.
nglantimieki
auudessa kir-
hankkia tei-
jossa väitte
sen minkä
stustus kura-
kunnollisen työssä takia.
Haem. I Portaveitaiä terotetaan.
seista lähetetään pyydettyäsi.
The Sampo Correspondence
School,
Box 344, Chicago, Ill.
